

Формування мовної компетентності майбутніх дизайнерів-педагогів і

технологів-педагогів

**Л.П. Богославець,
Л.В. Житеньова**
Україна, м. Київ, КНУТД

Стаття посвячена актуальній проблемі формування на практичних заняттях мовної компетентності майбутніх інженерів-педагогів, текстильників, обувників, дизайнерів. Аналізується досвід формування умінь і навичок молодих спеціалістів. В статті приділяється особливе увагу професійній підготовці студентів КНУТД як майбутніх спеціалістів текстильної промисловості.

Ключевые слова: *образовательное пространство, мовна компетентність, професійна підготовка, ефективність навчального процесу.*

Створення освітньо-інформаційного середовища на основі української мови (за професійним спрямуванням) є передумовою формування професійної компетентності фахівців текстильної промисловості. Як відомо, мова – універсальний засіб не тільки спілкування, а й плідної співпраці фахівців будь-якої галузі. Уміння спілкуватися державною мовою є безперечним засобом успіху в майбутній професійній діяльності. Тому однією зі складових професійної підготовки студентів є забезпечення належного рівня опанування професійної комунікації на заняттях з курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)», бо професійна культура фахівця ґрунтується на вмінні спілкуватися з колегами, підлеглими, державними службовцями, відпрацьовувати службові, нормативні документи.

Сьогодні молодий спеціаліст для кар'єрного зростання повинен добре знати українську мову і використовувати її при виконанні службових обов'язків. Широкий спектр професійної діяльності містить не тільки вирішення практично - технологічних завдань, а також найрізноманітніші комунікації різних видів. Глибокі знання професійної мови допоможуть краще оволодіти фахом, підвищити ефективність праці, зміцнити ділові стосунки партнерів, адже мова визначає культуру і компетентність фахівця.

Майбутній фахівець текстильної промисловості має досконало оволодіти знаннями та вміннями за своєю спеціальністю й бути носієм основних цінностей професійної культури. Питання мовної компетентності особистості висвітлюються у працях таких

науковців, як: П. Білоусенко, І. Вихованець, О. Горошкіна, І. Дроздова, С. Єрмоленко, К. Климова, М. Крупа, Л. Мацько, В. Михайлюк, А. Нікітіна, М. Пентилюк та ін.

Метою статті є показати способи формування мовної компетентності майбутніх інженерів-педагогів, текстильників, взуттьовиків, дизайнерів на заняттях з курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)».

Володіти мовою професії означає: знати закони і принципи української мови; вміло використовувати професійну лексику і терміни; орієнтуватись у специфічних особливостях наукового стилю та його підстилів; уміти складати тексти виступів, доповідей, промов, працювати з науковою та професійною літературою тощо.

Фахівець предметної галузі повинен знати свою поняттєво-термінологічну базу, адже терміни, виконуючи інформативну та пізнавальну функції, організують і впорядковують наукові знання. Корисним є застосування вправ репродуктивного типу, що забезпечують усвідомлення дефініції термінолексем. Це насамперед завдання пов'язані з аналізом і засвоєнням словотвірних та правописних особливостей, з'ясуванням дефініції, упорядкуванням термінологічного словника, як-от: випишіть із тексту власне українські інженерні терміни; випишіть із тексту запозичені інженерні терміни, з'ясуйте за словником їх дефініції; утворіть похідну форму; доберіть терміни до поданих визначень; серед запропонованих визначень знайдіть ті, що відповідають поданому термінові тощо [3].

Основним завданням у формуванні компетентності є не тільки постійне засвоєння нових знань (понять, термінів, фактів), але й їх обов'язкове практичне застосування, тобто включення їх у "термінологічну практику" життя. Окрему увагу зосереджуємо на досвіді фахової комунікації, оскільки, за словами К. Климової, необхідна обов'язкова реалізація сформованих умінь і навичок у професійній діяльності, інакше неможливим видається саме здійснення компетентнісної парадигми сучасної освіти [1].

Безумовно, найбільш доцільним для формування мовної компетентності на основі наукової термінології є використання текстів зі спеціальності. Лише на рівні тексту професійні терміни постають як цілісна комунікативна система, придатна для використання в певних робочих ситуаціях, що будуть формувати комунікативну компетентність фахівців текстильної промисловості.

Важливу дидактичну функцію виконує переклад із російської мови на українську, оскільки дає можливість домогтися від студентів уживання саме тих структур, за

допомогою яких забезпечується активізація термінологічних засобів. Наприклад: Перекладіть текст «Текстильна промисловість» українською мовою, пам'ятаючи основні вимоги до перекладу [3]. Складіть до тексту російсько-український термінологічний словник.

Ми погоджуємося з думкою В. Михайлюк, яка на користь застосування вправ на переклад наводить такі докази: «по-перше, перекладаючи, студенти змушені шукати засоби для адекватної передачі думки мовою, яку вивчають; по-друге, у процесі перекладу студенти звертають увагу на подібне й відмінне у двох мовах» [2].

Логічним продовженням перекладних завдань є вправи на редагування. Редагування хоч і досить складний процес, що включає аналіз, добір мовних засобів, перебудову мовних одиниць, але саме він привчає студентів бачити й виправляти помилки у власних і чужих текстах. Наприклад: *Відредагуйте текст «Види текстилю». Особливу увагу зверніть на правильність перекладу термінів та термінологічних сполучень.*

Таким чином, завдяки цілеспрямованим і різноманітним видам робіт на лекціях і практичних заняттях з курсу Українська мова (за професійним спрямуванням)" формується мовна компетентність майбутнього фахівця текстильної промисловості.

Список літератури:

1. Климova К. Я. Теорія і практика формування мовнокомунікативної професійної компетенції студентів нефілологічних спеціальностей педагогічних університетів : монографія / К. Я. Климova. - Житомир • ПП "Рута", 2010.-560 с.
2. Михайлюк В. О. Переклад у формуванні культури мовлення / В. О. Михайлюк// Дивослово. -2003. -№ 5. -С. 26-29.
3. Українська мова (за професійним спрямуванням): методичні вказівки та завдання для студентів напряму підготовки 6.140102 «Побутове обслуговування»/ упор. Л.П.Богославець. – К.:КНУТД, 2013.- 87с.